

VIDA ACADÈMICA

BUTLLETÍ INFORMATIU NÚM 4. INFORME DEL PRESIDENT AL PLE DE 6 DE JUNY DE 2006

Aquest és el segon Ple de l'any. El proper està previst pel dia 3 d'octubre i després encara un altre a final d'any, el desembre, en principi el dia 19.

En primer lloc he d'expressar el condol per la mort del doctor Antoni Tejado i Mateu, molt pocs dies després del ple anterior, al que ja no va poder assistir. També vull donar la benvinguda a un nou membre, el doctor Josep Antoni Bombí, que va ingressar el dia 14 de maig. Benvingut. En aquesta línia he d'expressar la nostra felicitació als doctors Ciril Rozman i Guillem López Casanovas, que en dos dissabtes successius, van rebre un homenatge a Madrid i Ciutadella respectivament.

1. Recuperació de la memòria gràfica. Junt amb la convocatòria han rebut dues petites orles amb el retrat dels acadèmics que ho han estat durant l'any 2005, sigui al començament o al final. Malauradament ja hi tenim cinc vacants. Les orles grans estan col·locades en plafons a l'espai de secretaria.

Hem començat per les del final, els acadèmics actuals, perquè és de les que teníem totes les fotografies. Ara anirem seguint posant els retrats dels acadèmics de que disposem, en plafons successius. Intentem recuperar el record gràfic de l'Acadèmia, ara que la tècnica ens ho facilita més, i hem creat un arxiu iconogràfic, aprofitant la col·laboració amb altres entitats. Amb data d'avui (06.06.06) hem signat un conveni per a la creació de l'Arxiu Iconogràfic Històric de la Sanitat Catalana (AIHSC), entre tres institucions: la Reial Acadèmia de Medicina de Catalunya, l'Arxiu Històric de Ciències de la Salut, que té la seu a Manresa depenent de la delegació Comarcal del Bages del Col·legi de Metges de la província de Barcelona; i el seminari Pere Mata de la Facultat de Medicina. L'AIHSC té la seva seu a la nostra acadèmia, amb el material compartit en format digital, en tres còpies, una a cada institució. Actualment hi ha, ja ordenades, més d'un miler de fotografies, i en curs de catalogació unes tres mil més, entre elles les repetides.

Això ha vingut en part com a conseqüència de la celebració del centenari de l'Hospital Clínic i la nova Facultat de Medicina, amb una exposició que es pot veure fins a final de juny als passadís de la planta baixa de la facultat, i l'edició d'un llibre, que inicia la sèrie «*Gimbernat Gràfic*» amb les imatges que hi ha a l'exposició.

També s'ha continuat, per l'Arxiu del Bages, una sèrie d'audiovisuals.

El primer va ser dedicat al centenari del metge Pere Tarrés, el segon a aquest centenari de l'Hospital, que es presentarà dissabte, i el tercer, ja dissenyat sobre l'Acadèmia de Medicina. El seu autor material és el senyor Joan Pujol i Ros, que ha fet també els dos primers.

2. Congrés d'Història de la Medicina Catalana. És el XIV Congrés. Es farà aquesta setmana, de divendres a diumenge, del 9 a l'11 de juny. El divendres i el diumenge les sessions es fan a l'Acadèmia i el dissabte al matí a la Facultat i a la tarda al Col·legi de Metges, amb una taula organitzada des del Col·legi. Amb la documentació inicial es repartiran els dos primers volums d'actes, un «*Gimbernat Gràfic*» i com a mínim quatre llibres més. Un dels temes centrals és el del centenari de la Facultat i l'Hospital. L'Acadèmia hi participa àmpliament, amb més de deu dels seus membres, numeraris o corresponents.

3. Donacions. Últimament hem rebut dues donacions importants. Un és el retrat d'Antoni Gimbernat, que fou professor del Reial Col·legi en el segle XVIII, en el primer temps d'activitat de l'edifici, quan encara estava nou. Ha estat donació de la senyora Isabel de Fortuny. L'hem col·locat en el fons de l'espai de secretaria, veient-se bé des de que s'hi entra. Queden pendent de «*penjar*» tres quadres del patrimoni antic de l'Acadèmia, els dels doctors Pere Vieta, Ignasi Valentí Vivó i Lluís Comenge, també a l'espai de secretaria.

La segona donació ha estat a càrrec de l'advocat senyor Josep Costa. Ens ha lliurat vuit capsos amb les fitxes que tenia el doctor Josep M. Simon de Guilleuma, autor d'una obra interessant sobre diversos aspectes de la història de l'oftalmologia. Les hem anat a buscar a finals del mes de maig.

4. El Consell de la Professiò Mèdica de Catalunya. Com hauran vist en els últims temps hi ha hagut un cert moviment de caire de reivindicacions professionals per part de molts metges de Catalunya, que s'ha expressat en forma de vagues i ha tingut una considerable difusió mediàtica. La Conselleria de Salut va decidir obrir un lloc de debat d'aquests problemes, creant un Consell de la Professiò Mèdica, integrat principalment per membres de l'administració i de les parts implicades professionalment (sindicats i patronal), però també amb la participació d'alguns organismes aliens, així les dues Acadèmies, la nostra i la de Ciències Mèdiques, i la degana de la facultat de medicina. Pot ser un element útil per a analitzar els problemes, i

evitar o disminuir situacions de crispació. Ja hem començat les tasques. Vull agrair ara a la Consellera de Salut la seva deferència pel que significa la presència de l'Acadèmia. Vol dir que l'administració compta amb l'opinió de l'Acadèmia.

5. Assistència als actes acadèmics. Un tema recurrent en moltes acadèmies és el de l'escassa assistència dels seus membres a les sessions. Quan es fan actes que es vol que tinguin un cert ressò, si més no per part dels qui els proposen, és lamentable que quan s'arriba a l'hora de la veritat, això és venir a l'Acadèmia, alguna vegada la presència d'acadèmics ha estat molt curta. El tema és general, però cal prendre alguna mesura. No sembla admissible que la majoria absoluta dels acadèmics passin sistemàticament dels actes científics. També cal dir que a les sessions solemnes, o als mateixos plens, on tots tenen l'obligació d'assistir, hi hagi alguns buits massa sistemàtics. El fet de ser acadèmic comporta alguns deures, especificats a l'article 10 dels Estatuts, i la Junta de Govern, després de debat demana que els deures es compleixin. Si una persona ja preveu que no vindrà mai, hi ha la situació d'emèrit, que li manté tots els drets i el lliura de les obligacions.

6. Congrés d'Acadèmies. El proper mes de novembre se celebrarà a Sevilla el X Congrés de Reials Acadèmies de Medicina, al qual la Junta ha acordat que és convenient que la nostra Acadèmia hi tingui presència, deixant una mica la situació d'aïllament. Cal tenir en compte que en aquest moment hi ha una certa mobilitat per part de totes les Acadèmies de l'Estat, sobretot pel que fa a aclarir el repartiment de les subvencions que rep, directament de l'Institut d'Espanya, l'Acadèmia Nacional de Medicina de Madrid, i que la major part d'Acadèmies de l'Estat creuen que ha de ser més equitatiu.

7. Canvis a la Junta. Com ja he dit abans el mes de març es va produir el decés del doctor Antoni Tejedo, que era vicesecretari. He demanat per a fer la seva tasca la col·laboració del doctor Jordi Vives i Puiggròs, que ha havia estat membre de la Junta, i ell ho ha acceptat amb incorporació a començament de curs que vé. Per altra banda el doctor Guillem López Casasnovas ha demanat, més d'una vegada, que se'l deslliurés del càrrec de vocal, atès que té moltes obligacions actualment. Comprenent aquesta sobrecàrrega la Junta ha accedit a la seva petició, però sense substituir el seu lloc, atès que el doctor López Casasnovas continuarà ajudant-nos, de manera puntual, en matèries d'economia, quan se li demani.

8. Activitats previstes. Es dona informació en full a part. En aquest moment tenim més oferta per a fer actes, col·loquis per part d'acadèmics, o temes que tenen interès professional directe (feminització de la professió; cansament, desànim, o burn-out de molts professionals) que no pas dates lliures si no volem omplir massa el calendari. Intentem mantenir el ritme que ja es va anunciar d'un parell d'actes al mes, màxim tres en alguna ocasió, i tenint

en compte els períodes d'inactivitat. Torno a demanar un esforç per a l'assistència.

9. Places d'acadèmic. Numeraris. A la sessió d'avui es proposa, com ja es va anunciar, la convocatòria d'una plaça per a la secció primera, destinada a Ciències Fisiològiques. Amb això acabem el buit de nou vacants que hi havia ara fa un any. Es completa doncs el cicle de les vacants que hi havia pendants.

En el temps en que era secretari el doctor Domènech s'havia pensat en anar equilibrant la distribució de places per les diferents seccions. La idea era de tenir vuit membres per a cada secció, el que fan 48 acadèmics. Els altres dotze escons es repartirien quatre per a la secció de medicina, quatre per a la de cirurgia, i altres quatre no definits, deixant un marge segons les necessitats. També cal tenir en compte els acadèmics afins.

Actualment les seccions Cinquena (Higiene i Medicina Social) i Sisena (Medicina Legal, etc.) estan completes. La Quarta (Farmacologia i Terapèutica), té només 5 membres; la Primera (Ciències Bàsiques) en té 5 i una convocada. Les de Medicina i Cirurgia tenen escreix. D'acord amb això, i tenint en compte que també queda curt el nombre d'afins, es proposaria, més endavant, que la propera vacant fos per un acadèmic afí, destinat a la secció primera, de Ciències Bàsiques.

Pel que fa als *acadèmics corresponents*, hi ha un marge per cobrir vacants, i en aquest sentit la Junta de Govern va acordar proveir places per a «forans», és a dir no residents a l'àrea de Barcelona. Es proposa en el Ple d'avui. I potser caldrà encara pensar en places també per a afins.

En el cas dels *acadèmics d'honor* hi ha moltes vacants i s'havia pensat en incrementar el reconeixement de la nostra acadèmia a investigadors catalans que estan a fora, principalment als Estats Units. De fet la capital científica de la medicina catalana sembla que és Nova York, però amb una bona comunicació bastant continuada. Dels catalans a Nova York ja són acadèmics d'honor Valentí Fuster i Xavier Pi-Sunyer. Quedarien ara, i els proposariem en un ple proper, Joan Massagué, Angel Pellicer i Carles Cordón, tots ells amb curriculum de primera línia de la recerca. I encara queda espai per a cobrir més necessitats.

10. Queda pendent. Per a tenir resolt abans del proper ple, la recepció dels llibres de la biblioteca del Dr. Bartomeu Robert, donatiu del doctor Juli de Nadal Està pendent de la realització d'una placa adient. També l'actualització de la revista, que tenim gairebé a punt material per a dos números, és a dir fins a l'abril de 2006.

I els temes de l'economia, dividits en dues parts. Una és el pressupost ordinari, que funciona bastant bé, sense cap excés. Ara toca renovar el conveni de quatre anys de la subvenció de la Conselleria de Salut. Ja hem començat les converses, el clima és bó, sembla que no hi haurà problemes, però cal signar l'acord. Pel que fa al pressupost extraordinari d'obres, està delegat en la comissió econòmica.

L'Arxiu Iconogràfic Històric de la Sanitat Catalana 'Gaspar Sentiñón'

Vista de l'antic amfiteatre anatòmic del Reial Col·legi de Cirurgia de Barcelona cap al tombant del segle XX, aleshores seu de la Facultat de Medicina de Barcelona. La fotografia té un doble interès històric: per una banda és la imatge més antiga que es conserva fins a l'actualitat de la sala Gimbernat i per l'altre, el seu autor és Cèsar Comas i Llaberia, introductor de la radiologia al país i un dels primers metges fotògrafs de Catalunya. (Fotografia: AIHSC - Fons RAMC)